

SUITDER

SDÜ İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ DERGİSİ

Süleyman Demirel University Journal of Humanities and Social Sciences

Sayı/Issue	62-Aralık 2024/ 62-December 2024
Makale Bilgisi/ Article Info	Araştırma Makalesi/ Research Article
Başvuru Tarihi/ Submitted Date:	21 Ağustos 2024
Kabul Tarihi/ Accepted Date:	9 Ekim 2024
Atıf/Citation:	Durmaz, N. (2024). Giovanni Papini ve Pragmatizm. <i>Süleyman Demirel Üniversitesi İnsan Ve Toplum Bilimleri Dergisi</i> , 203-214
DOI:	10.35237/suitder.1536946
Benzerlik / Similarity: %	%1

Giovanni Papini ve Pragmatizm

Giovanni Papini and Pragmatism

Nihat DURMAZ*

Öz

Giovanni Papini (1881-1956), 20. yüzyıl İtalyan edebiyatının önemli bir figürüdür. Floransa'da doğan Papini, edebiyata gazete eleştirileriyle başladı. 1903'te, Giuseppe Prezzolini ile birlikte Leonardo Dergisi'ni kurdu. Leonardo Dergisi ve diğer yayınlarında İtalyan edebiyatının geleneksel akımlarını eleştiren Papini, yeni düşünce hareketlerinin destekçisi oldu. Başlangıçta pozitivizm ve geleneksel değerlerden uzaklaşarak modernizm ve fütürizme yaklaştı, ancak sonrasında Hıristiyanlık ve Katolikliğe yöneldi. Bu çalışmada, Papini'nin pragmatizme katkıları ve İtalya'da gerçekleştirdiği dönüşüm ele alınacaktır. Türkiye'de Papini hakkında sınırlı çalışma bulunmaktadır. Papini, özellikle koridor örneği ve İnsan-Tanrı düşüncesiyle pragmatizmin anlaşılmasına önemli katkılar sağlamıştır. Papini, pragmatik metodun felsefi sorunlara ve toplumsal karışıklıklara çözüm getirebileceğine inanır. Bu metodun temelinde, gereksiz retorik ve spekülatif iddialardan uzak durarak pratik ve uygulanabilir çözümler geliştirmek yatar. Papini, pragmatizmi bir otel koridoruna benzetir; bu koridordan çeşitli odalara geçilir ve her odada farklı amaçlara ulaşılır. Pragmatizm, bu koridorda herkese uygun araçlar sunar, ancak hiçbir konuda kesin kararlar vermez. Papini'nin "İnsan-Tanrı" kavramı, pragmatik metodun idealizme dayalı bir versiyonudur. Bu kavram, insanın arzularının tamamen tatmin edilmesi ve yeni bilinç durumlarının test edilmesiyle mümkün değildir. Papini'ye göre, insanoğlu gerçekliğe hükmedebilecek potansiyele sahiptir ve bu potansiyel, pratik eylemlerle ortaya çıkarılmalıdır. Papini'nin pragmatizmi, James'in inanma iradesi kavramından etkilenmiştir; ancak Papini, inancı eylemin nedeni değil sonucu olarak kabul eder. Bu yaklaşım, Papini'yi diğer pragmatistlerden ayırır ve bazı düşünürler tarafından aşırı olarak değerlendirilir. Papini'nin pragmatik idealizmi, insanın yaratıcı gücünü ve eylemin dinamikliğini merkeze alarak hayatın ideale yaklaşmasını amaçlar.

Anahtar Kelimeler: Felsefe Tarihi, Papini, Pragmatizm, İnanma İradesi, İnsan-Tanrı.

Abstract

Giovanni Papini (1881-1956) was a major figure in 20th century Italian literature. Born in Florence, Papini began his literary career as a newspaper critic. In 1903, together with Giuseppe

* Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Felsefe Bölümü, Konya/TÜRKİYE, e-posta: nihat.durmaz@selcuk.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-9633-2282.

Prezzolini, he founded the journal *Leonardo*. In *Leonardo* and his other publications, Papini criticised the traditional trends in Italian literature and supported new intellectual movements. Initially distancing himself from positivism and traditional values, he gravitated towards modernism and futurism, but eventually turned to Christianity and Catholicism. This study looks at Papini's contributions to pragmatism and the changes he brought about in Italy. Research on Papini in Turkey is limited. Papini has made significant contributions to the understanding of pragmatism, particularly with his corridor example and the concept of the relationship between man and God. Papini believes that the pragmatic method can provide solutions to philosophical problems and social chaos. The basis of this method is to develop practical and applicable solutions while avoiding unnecessary rhetoric and speculative claims. Papini likens pragmatism to a hotel corridor, from which different rooms with different purposes can be accessed. Pragmatism provides appropriate tools for everyone in this corridor but does not make definitive decisions on any matter. Papini's concept of "Man-God" is a version of the pragmatic method based on idealism. This concept is possible with the complete fulfilment of human desires and the testing of new states of consciousness. According to Papini, humanity has the potential to dominate reality, and this potential should be revealed through practical action. Papini's pragmatism is influenced by James's concept of the will to believe, but Papini sees belief as the result, not the cause, of action. This approach distinguishes Papini from other pragmatists and is considered extreme by some thinkers. Papini's pragmatic idealism aims to bring life closer to the ideal by focusing on human creativity and the dynamism of action.

Keywords: History of Philosophy, Papini, Pragmatism, Will to Believe, Man-God.

GİRİŞ

Giovanni Papini (1881-1956), İtalyan edebiyatının 20. yüzyıldaki en önemli figürlerinden biridir. Floransa'da dünyaya gelen Papini, edebiyata gazetelerde edebiyat eleştirileri yaparak başladı. 1903 yılında kendisi gibi pragmatist olan Giuseppe Prezzolini (1882-1982) ile birlikte *Leonardo Dergisi*'ni çıkardı. *Leonardo Dergisi*'nin İtalyan kültüründe önemli bir rol oynadığından ileride bahsedilecektir. Prezzolini, Papini'yle birlikte 20. yüzyılda İtalyan kültür ve edebiyatını derinden etkileyen yazarlardan biridir. Hatta İtalyan entelektüel dünyasının değişiminde onun yayımladığı çalışmalar oldukça etkili olmuştur. Sözelimi; *Leonardo* ve *La Voce* (Ses) dergileri, İtalya'nın sosyal, kültürel ve politik sorunlarını merkeze alarak pek çok ünlü düşünürü bir araya getirmeyi başarmıştır. İtalya'nın her alandaki durgunluğunu gidermek için eleştirel yazılar yayımlayan bu dergiler, uyanış için yeterli etkiyi oluşturmuştur.

Leonardo Dergisi'nde ve diğer yayınlarda genellikle İtalyan edebiyatının geleneksel akımlarını eleştiren Papini, yeni düşünce hareketlerinin en büyük destekçisi olmuştur. Bu yaklaşımı Papini'yi pozitivist ve geleneksel değerlerden uzaklaştırmış modernizmle fütürizme yaklaştırmıştır. Bu yaklaşımlarda uzun süre kalmayan Papini, son durak olarak Hıristiyanlıkla Katoliklikte karar kılmıştır. *İsa'nın Yaşamı* ve *Şeytan* adlı eserleri pek çok dile çevrilmiştir.

Bu çalışmada Papini'nin pragmatizme katkısı ve İtalya'da gerçekleştirdiği dönüşüm hakkında bilgiler verilecektir. Ülkemizde Papini hakkında Barış Yücesan'ın iki çalışması¹ dışında herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. *Papini'nin Bitik Adam* ve *Tükenmiş Adam* adlı eserlerinden hareketle ele alınan bu iki çalışma, edebiyat alanına ait çalışmalardır. Pragmatizmin gelişimine ve tanınmasına Pierce, James ve Dewey'in yanında İngiltere'de F.C.S. Schiller ve İtalya'da Papini'nin önemli bir katkısı olmuştur. Ülkemizde Papini dışında diğer filozoflar hakkında birçok çalışmanın bulunması, böylesi

¹ Papini'nin edebi yönüyle ilgili olan bu çalışmaların künyesi şöyledir: Yücesan, B. (2017). Giovanni Papini'nin *Bitik Adam* Adlı Yapıtında Pragmatizme Bakış. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi* 1(57), 102-115; Yücesan, B. (2017). *Giovanni Papini ve Tükenmiş Adam* Adlı Yapıtı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi.

bir makaleyi gerekli kılmaktadır. Zira Papini, hem *koridor örneği* hem de *İnsan-Tanrı düşüncesi*yle pragmatizmin anlaşılmasına önemli bir katkı sağlamıştır.

1. Papini'nin İtalya'sında Pragmatizm

Felsefenin İtalya'da yeterli gelişim gösteremeyişi İtalyanların psikolojisine, pratik hayat ve sanatla ilgilenmelerine bağlanabilir. Ticaret, macera, siyaset, savaş ve sanat alanında ileride olan bu medeniyet, saf düşünce, soyutlama ve genelleme söz konusu olduğunda yeterli gelişim gösterememiştir. *Bruno*, *Vico* ve *Galileo* gibi filozoflara rağmen, soyutlamaların yoğun olduğu felsefe, İtalyanlar için pek cazip olmamıştır. Buna ilaveten, İtalya'nın sürekli parçalanması ve Katolik kilisesinin varlığı da felsefenin gelişmesini engellemiştir. İlk sebebin çok önemli olmadığını düşünen Papini, Katolik kilisesinin varlığını felsefenin önündeki önemli engellerden biri olarak görür. Nitekim reform hareketlerinin İtalya'da bastırılması, buna karşın Almanya'da başarılı olması, Almanya'da spekülatif ve soyut tartışmaların gelişmesine katkı sağlamıştır. Daha açık bir ifadeyle; reform hareketleri İtalya'da bastırıldığı için felsefe, bu coğrafyada pek gelişmemiştir. Ancak yukarıda ifade edilen (soyut düşünceye ilgisizlik, pratik yaşamın merkeze alınması) hususların da bunda etkili olduğu unutulmamalıdır. Hâlbuki 15. ve 16. yüzyıllarda İtalya'nın felsefe alanında önemli bir yerde bulunduğunu ve deneyseliliğin ilk olarak bu topraklarda ortaya çıktığını ileri süren Papini, yukarıdaki etkenlerden dolayı bu gelişimin azaldığını iddia eder (Papini, 1903, s.553-555).

Çağdaş dönemde felsefenin İtalya'daki gelişimine bakıldığında Amerika'yla doğrudan temasın başladığı görülür. Hâlbuki bu iki ülke arasında edebî açıdan etkileşim daha önceden başlamıştır. Papini, İtalya'nın Amerika'yı hangi açılardan etkilediğine dair pek çok çalışmanın var olduğunu, ama Amerika'nın etkisine dair çok az çalışmanın bulunduğunu belirtir. Böylesi çalışmaları önemli gören filozof, İtalya'da pragmatizmi tanıtarak Amerika'nın etkisini ölçmeye çalışır. Papini'nin bu tarz bir yaklaşıma sahip olması edebiyat sanatkarı olmasıyla doğrudan ilişkilidir. Nitekim o, edebiyat alanında uluslararası şöhrete sahip bir filozoftur. *İsa'nın Hayatı* adlı eseri neredeyse tüm dillere çevrilmiştir. Bu eseri de dâhil, diğer edebî eserlerinin çoğunu olgunluk döneminde yazmasına rağmen Papini, kişilik olarak yaşadığı kültürü, dini ve devleti eleştirmekten çekinmeyen, insani duyguları şeffaf bir analize tabi tutan biri olduğu için Amerika'dan etkilenmeyi yadsımaz. Bu özellikler, geleneğin çatısı altında kalmak istemeyen ve bir kopuş çabası içinde olan bir filozofun nitelikleridir. Nitekim o ve arkadaşları, yukarıda ifade edilen *Leonardo* adında gelenekten kopuşu merkeze alan bir dergi çıkarmaya başlamışlardır. Bu dergideki yazarların ortak yaklaşımı, düşüncede idealist olan, felsefeyi kişisel bir yolculuk olarak gören ve aklın dışında herhangi bir hâkimiyeti reddeden bir yapıdadır. *Leonardo Dergisi*'nin kökenini oluşturan bu yapıda, eleştiri okları her daim pozitivizmin üzerinde olmuştur. Aslında temel mottoları hiç durmadan eleştiridir (Golino, 1955, s.38-40). Bu dergiyle beraber İtalya'da dergiler çağı başlamış ve akabinde İtalyan kültüründeki köklü değişikliklerin fitili ateşlenmiştir. Devam eden yıllarda Amerikan kültürünü yakından tanıyan Papini, kendisini pragmatist olarak tanımlamaya başlar. Nitekim o, bu hususu şöyle ifade eder:

“Özellikle ben Pragmatizme eğilimliydim. Düşüncemde, 1903'ten bugüne, Pragmatizmin özü olan bazı noktalar hep sabit kaldı: anlamsız sorunların ve belirsiz ifadelerin ortadan kaldırılması; düşünce araçlarının incelenmesi ve reformu; evrensellik ve monizmden ziyade belirli olana ve çoğulculuğa eğilim; iradenin daha büyük bir gücüne ve ruhun şeyler üzerindeki doğrudan etkisine yönelik bir arzu.” (Papini, 1920, s. 9-10).

İtalya'da pragmatizm, mantık veya psikoloji endeksli bir gelişim gösterir. Buna göre *Peirce*, mantıksal yönün merkezinde konumlanırken *James*, psikolojik kanadın temsilcisi olarak kabul edilir. Kendisini psikolojik kanat içinde konumlandıran Papini, insan iradesinin gelişimi açısından pragmatizmin coşkulu, gizemli ve mistik yönünü önemser. Buna karşın mantıksal yaklaşım, pragmatik maksimi felsefi bir gerçeklik kabul ederek yönünü bilim ve mantığa çevirir, kavramların anlamlarını belirlemenin pragmatizm için önemli olduğunu savunur. Ancak *Coella*, Papini'yi *James*

veya *Schiller*'in İtalya'daki temsilcisi olarak görmek yerine idealist açıdan pragmatizmi savunan bir filozof olarak tanımlamayı daha doğru bulur. Daha açık ifadeyle Papini, iki filozofun düşüncelerini İtalya'da tanıtan bir felsefeciden ziyade, pragmatist gelenek içinde özgünlüğü olan bir filozoftur. Papini'nin idealizmi, klasik bir idealizmden ziyade *Berkeley* ve *Hume*'dan etkilenen Anglo-Sakson kökenli bir idealizmdir. Ancak bu idealizmin pragmatizme dönüşen bir yapıda olduğu belirtilmelidir. Bu değişen ve gelişen pragmatizm, insan iradesinin genişletilmesinden insani arzuya dünyayı uzlaştırmaya çalışmasına kadar geniş bir yelpazeyi kapsar. Bu pragmatizm, hareket alanı bulursa modern düşünce tarafından uyutulan insani yaratıcılık neşvünema bulabilir. Papini'nin bu düşünceleri, insanları hem kültürel açıdan harekete geçirecek hem de sağlam bir voluntarist anlayışa (iradeyi merkeze alan) mensup edecek bir karaktere haizdir. *Schiller*'de de var olan voluntarist pragmatizm, Papini'de daha aşırı bir şekilde ortaya çıkar (Colella, 1997, s.127).

Papini'nin pragmatizmi tanıtması ve *Leonardo Dergisi*'nin yayın hayatına başlaması İtalya'da Amerika'ya karşı var olan önyargıları büyük oranda yıkar ve Amerikan kültürünün varlığını güçlendirmesine katkı sağlar. Ancak James'in *Leonardo Dergisi*'yle Papini'ye övgüler dizmesinden birkaç ay sonra söz konusu dergi kapanır, Papini ise idealizme kayan bir profil ortaya koyar (Golino, 1955, s.44).

2. Papini ve Pragmatizm

1881 yılında dünyaya gelen Papini, İtalya'da genç yaşta üne kavuşur. Yoksul ve dürüst bir ailede dünyaya gelen filozof, ebeveynlerinden güzellik namına herhangi bir şey almaz. Fizikî görünüş bakımından oldukça çirkin olan Papini, sadece düşmanları tarafından değil, dostları tarafından da fiziken çirkin kabul edilir. Bu durumu, onu kamçılar ve çok çalışarak İtalya'nın ünlü yazarlarından biri olmasına katkı sağlar. Megalomaniyle dünyaya geldiğini söyleyen Papini, çocukluk döneminde çirkinliğinden ötürü derin bir karamsarlığa düştüğünü, ama kendisi gibi çirkin olduğunu düşündüğü Petrarca'nın yazdığı eserlerinden dolayı başına taç takıldığını okuyunca karamsarlığının yerini azim ve sabrın aldığını ifade eder (De Filippis, 1944, s.352-354). Fizikî çirkinliğinden dolayı yaşadığı yalnızlığı kitaplara yönelerek aşmaya çalışan filozof, yoğun bir kitap okuma süreci yaşar.

Papini, 1905 yılında henüz 24 yaşındayken James'le bir Avrupa seyahatinde Roma'da tanışır. Genç yaşına rağmen Papini, İtalya'da keskin bir zihinsel dönüşüm gerçekleştirmek için bir grup arkadaşıyla pragmatizme yönelir. Pragmatizmin insan iradesinin yaratıcı gücünü öncelemesini merkeze alarak felsefesini inşa eden filozof, pozitivizmden tamamen farklı bir yolda ilerler. Çünkü pozitivizm, radikal değişimleri mutlak bir metodolojiyle gerçekleştirmeyi amaç edinirken pragmatizm sürece tabi, rölatif bir yöntemi merkeze alır (Papini, 1907, s.355-356). İlerleyen sayfalarda ayrıntılı olarak ele alınacak olan pragmatik metodun bam teli bilinci aktif, bilgiyi de pratiğin nedeni kabul etmesidir. *James*, Papini'yle tanıştıktan sonra *Schiller*'e yazdığı mektupta İtalya'da oldukça parlak ve başarılı bir genç pragmatistin doğduğunu haber verir. Bu mektupta Papini'den bir "mücevher" olarak bahseden *James*, onu her zaman pragmatizmin en "çoşkulu" ve en "radikal" filozofu olarak tanımlamaktan çekinmez. Papini'nin yanında *Peirce*'ün pragmatizmini benimseyen filozoflar da İtalya'da bulunur. Buna rağmen pragmatizm, İtalya'da yeterli gelişim gösteremez (Colella, 1997, s.125-126).

Bu durumun farkında olan *James*, İtalya'da Almanya ve Fransa kadar olmasa da felsefi bir geleneğin var olduğuna inanır. Bu gelenek içinde pragmatizmin kendisine yer bulması için biraz zamana ihtiyacı vardır. Yukarıda belirtilen *Leonardo Dergisi*'nin yayınları ve Papini'nin çabaları yeterli olmasa da oldukça kıymetlidir. Nitekim *James*, Papini'nin makalelerinde bir derinlikten ziyade, netlik ve kısalığın var olduğunu, böylesi bir yazım tarzının da bilgi eksikliğinden değil, gençliğin verdiği heyecandan kaynaklandığını ifade eder. Teknik kavramlardan uzak duran Papini'nin hâlihazırdaki en radikal pragmatist olduğu iddia edilebilir. Bu radikalliğin temeli, tüm soyutlama ve evrenselleştirme çabalarını eleştirmeye, gerçekliği deneyimin somut alanına indirgemeye ve soyutlamayla evrenselleştirmeyi bu somutluğun anlaşılması için birer araç olarak

görmeye dayanır. O hâlde, Papini'ye göre pragmatizm, "pratik zemini anlamlı kılan araçları çoğaltma, evrensel olanın anlamsızlığını vurgulama, insanın ruhsal yönünü daha aktif hâle getirme ve dünyayı yeniden inşa etme" anlamına gelir. Bu anlayışın en belirgin farkı, insan faaliyetine hiç olmadığı kadar önem vermesidir. Papini, eylemi de insanın bilinçli bir şekilde gerçekleştirdiği her türlü değişim olarak tanımlar. Bu değişimin ana hatları sanat, bilim, din ve felsefedir. İnsanın eylemde olması, bu alanları yok edip yerine yenisini ikame etmesi değildir. Bu alanların inşa ettiği gerçekliğe bir şeyler ekleyip çıkarması da eylemle, insani faaliyetle doğrudan ilişkilidir. Papini'nin bu düşüncesi, pozitivizmle farklı bir anlayışı içerir. Nitekim pozitivizm, ideal ve mevcut olan arasındaki ilişkide ideali, mevcut olana indirgemeye çalışırken Papini, mevcut olanı ideale yaklaştırmayı amaçlar. Gerçek dünya, insanların ihtiyaçlarına cevap vermediği için böylesi bir amacı benimser. Eğer ideal olana ulaşma hedefi merkezde olursa insani faaliyet, daha dinamik bir yapıda olacaktır (James, 1906, s.337-339).

Papini'nin mutlak olandan uzak durması ve teorileri pratik sonuçlara yol açması neticesinde anlamlı görmesi, James'in yanında Schiller'in felsefesine de yaklaşmasını sağlar. Hatta o, Schiller'in pratik sonuçlara dair görüşlerini felsefe tarihi boyunca rasyonalizm tarafından ihmal edilen önemli düşünce olarak görür. Bu yüzden rasyonalist ve objektivist düşünceler, zamanla hareketsiz ve yozlaşmış bir yapıya bürünür. Nitekim Papini, bu düşüncesini şöyle ifade eder:

"Saf akıl, katı ve durağan rasyonalizm ve ihtiyatlı objektivizm, sadece mitler veya saçmalıklardır. Saf akıl diye bir şey yoktur: Akıl her zaman saftan uzak, en azından duygu, amaç ve irade gibi saflıktan uzak unsurlar içerir. Hakikati tanrıbilimlerinde yakaladığını iddia eden hareketsiz rasyonalizm, bir çocuğun kelebeği iğnelemesi gibi, yozlaşmış Leibnizcilerin gevezeliğinden başka bir şey değildir. Hakikati aramaktan, kovalamaktan, dayatmaktan, yaratmaktan, nesnelere ölçmek veya saymak yerine onları boyun eğdirmekten ve hakimiyet altına almaktan uzak duran bu pasif objektivizm ise, zayıf bir neslin ikiyüzlü yöntemidir. Hakikat kısırtılmalıdır, neredeyse icat edilmelidir ve icat edildiğinde, ruhun maddi şeyler üzerindeki sürekli egemenliğiyle gerçek ve somut hale getirilmelidir." (Papini, 1922, s.82).

Bu ifadeler, aksiyom ve postulat gibi kavramların aslında pratik ve faydacı bir yapıda olduklarını gösterir. Bu kavramlar içinde en kullanışlı olan, en uzun süre ayakta kalandır. Hayata, pratik olana uyum sağlamayan her kavram, düşünce ve inanç, önemsizlerin çöplüğüne atılmaktan kurtulamaz. Zira bilgi, hayatla doğru orantılı olduğu müddetçe varlığını devam ettirebilir. Aksi hâlde, tarihin tozlu sayfalarında kendisine yer bulması kaçınılmazdır. Platon, Aristoteles ve Kant tarafından farklı şekillerde ifade edilen teorik ve pratik akıl konusunda ise Papini, tavrını pratik akıldan yana kullanarak teorik akı, pratik aklın özel bir durumu olarak tanımlar. Bu düşünce, saf bir aklın var olmadığını, insanın ilgi, eğilim ve arzularına uyan bilgiyi bildiğini ifade eder. Bu yüzden, bilginin amaç, istek, duygu ve arzularla dolu olduğu belirtilmelidir. Bahsi geçen özellikler içinde en dikkat çeken, bilginin uyumlu ve tutarlı bir yapıda olmaya eğilimli olmasıdır. Gerçekten insan, elde ettiği bilginin daha önceki bilgileriyle tutarlı olmasını, yaşadığı toplumla uyumlu olmasını arzu eder. Bu yaklaşım, doğruyla faydalı olan arasındaki ayrımı ortadan kaldırarak her ikisini birbirine eşitler. Papini, yanlış, ama faydalı olan fikirlerin var olabileceğini, ancak aynı anda yararsız ve doğru olan bir fikrin asla var olamayacağını ileri sürer. Eğer bir fikir, yararsız ise yanlıştır veya değersizdir; o hâlde, doğrunun esnek, değişken ve canlı bir yapıda olduğu iddia edilebilir (Papini, 1922, s.83-85).

Doğruyu esnek ve değişken bir yapıda ele alan pragmatizmin tanımlanamaz bir yaklaşım olduğu ileri sürülebilir. Bu eleştirinin farkında olan Papini, pragmatizmi pratik sonuçlara yoğunlaşan ve spekülasyon tartışmalardan uzak duran bir yaklaşım olarak ele alır. Ona göre pragmatizm, insani düşüncelerin değeri, doğruluğu ve günlük yaşamda hangi sonuçlara yol açtığı üzerinde durur. Bu yüzden o, farklı düşünceleri birbirine bağlayan, değişim ve gelişimi bir süreç olarak ele alan bir yaklaşıma karşılık gelir. Papini'nin *koridor teorisi*, pragmatizmin bu özelliğini gayet açık şekilde ifade eden bir örnektir (James, 1906, s.339).

Papini, pragmatizmin metafizik içermediğini, sadece ahlaki açıdan pratik sonuçları olan metafizik yaklaşımları dikkate aldığını belirtir. Ona göre pragmatizm, metafizik iddialar karşısında tarafsız kalmayı tercih eden bir yaklaşımdır. Zira bireyin ilgi, eğilim ve amaçlarından hareket edildiği takdirde her bireye uyan bir metafizik yaklaşım bulunabilir. Bu yüzden, herhangi biri kendi metafizik delillerinin en doğru ve en güvenilir olduğunu iddia etmemelidir. Bu düşünce, pragmatizmin bir felsefe olmaktan ziyade felsefe yapma biçimi olduğunu ortaya koyar. Bu felsefe yapma biçiminde metafizik alan daraltılırken eylem sahası genişletilir. Düşünmek, olduğu gibi kabul etmek kelimeleri yerine yapmak, dönüştürmek, teşvik etmek kavramları kullanılır. Tek bir zihnin ürünü olan yaklaşımlar yerine birbirleriyle organik ilişkileri olmayan çokluk savunulur. Gerçekten pragmatizmi benimseyen filozofların birbirinden farklı yaklaşımları savunması hem bu yaklaşımın çalıştığını hem de her yönüyle pragmatist birinin olamayacağını gösterir (Papini, 1922, s.80-82).

Pragmatizmi siyaset alanına uygulayan Papini, insanın yaratıcılığını körelttiği için pozitivizmi reddeder (Papini, 1907, s.356), demokrasiye mesafeli durur ve pratik zemine sadık bir siyaset anlayışı inşa etmeye çalışır. Papini'ye göre pozitivizmle demokrasinin temel sorunu a) tüm nitel değerleri dışlaması, b) genelleme ve evrenselleştirme ihtiyacı içinde bulunmasıdır. Pozitivizmde "farklı, özgül ve kişisel" olan tutumlar ihmal edilirken demokraside farklılıklar ve özgünlükler daima eşitlik ilkesine indirgenir. Hâlbuki bireysel farklılıklar, üstünlük ve ruhsal yüceliğin ortaya çıktığı alanlardır. Nicel araştırma alanına giremeyen bu farklılıklar, demokratik yaklaşımlar tarafından bir tehlike olarak görülür. Papini'nin bireyselliğe, farklılığa önem vermesi ve pragmatizmi kendisine metod olarak almasının temel nedeni, İtalya'da hem siyasi hem de ahlaki bir çürümenin var olduğuna dair inancıdır. O, pratik zeminin merkezde olduğu bir pragmatik idealizmi savunduğu zaman kendi toplumunun hem manevi hem de kültürel açıdan yenileneceğine inanır. Bu inancının gerçekleşmesi, toplumun tamamıyla değil, az sayıda bireyin uğraşmasıyla gerçekleşebilir. Daha açık bir ifadeyle Papini, kültürel ve ahlaki değişimin fitilini toplumların değil, az sayıdaki bireylerin ateşleyeceğini savunur. Ancak, bu ateşin fitili demokrasinin hâkim olduğu bir devlet yönetim sisteminde ateşlenemeyebilir. Zira demokratik bir toplumda insanın yaratıcılığı gelişemez, donuk ve soluk bir sanattan başka herhangi bir anlayış oluşmaz. Bu durumun üstesinden gelerek kültürel bir yenilenmeyi sağlamak için aristokrasiyi canlandırmak, milliyetçiliği yaymak, genişleme politikasına dönmek ve yüksek kültürün ortaya çıkacağı zemini oluşturmak gerekir (Colella, 1997, s.135-138).

Papini'nin pragmatizmi idealist bir çerçevede eritmek istemesi, başta olumlu sonuçlar ortaya çıkarsa da İtalya'daki kültürel ve siyasi durum bu düşüncenin yayılmasını yavaşlatır. Bu husus, Papini'nin sabırsızlığı ve tecrübesizliğiyle birleşince varılmak istenen hedef, oldukça muğlaklaşır. Bahsi geçen belirsizlik, Papini'yi pragmatizmden uzaklaştırarak *F. T. Marinetti* (1876-1944)'nin fütürizmine yaklaştırır. Böylece Papini'nin yolculuğu idealizmden pragmatizme, oradan da fütürizme yol alan bir seyir takip eder. Böylesi bir geçişi mümkün kılan en önemli düşünce irade, inanç ve gerçeklik arasında kurulan ilişkidir. Bu ilişkinin pragmatizmle fütürizm arasında bir yaklaşma sağladığı ileri sürülebilir (Colella, 2005, s.192).

James'in tehlikeli işlerde cesur, duyguları değişken, canlı, coşkulu olan ve iyi bir zekâyla algıya sahip olan kişileri, *patlayıcı iradeye sahip kişiler* olarak tanımlar. Bu tanıma yaptıktan yıllar sonra Papini'nin bu tanıma uyan bir karaktere sahip olması *James* tarafından hemen fark edilir (James, 1906, s.338). Birinci Dünya Savaşı'na kadarki süreçte Papini, karakteriyle paralel bir şekilde sürekli değişken hedefler peşinde koşar. Entelektüellerin lideri olmak, İtalya'da kültürel canlanmayı sağlamak, insanlığı İlahi bir varlığa dönüştürmek gibi amaçlarını gerçekleştirmek için farklı zamanlarda felsefe, sanat ve siyasetle ilgilenir. İdealizm, pragmatizm ve fütürizmden sonra 1920'de geleneksel Katoliklik'te karar kılarak yaşamını devam ettirir. Papini'nin pozitivizme karşı çıkarak felsefesini idealizm çerçevesinde devam ettirmek istemesi pragmatizmi deforme ettiği (Papini, 1907, s.357), basitleştirdiği, hatta bozduğu şekilde eleştirilere maruz kalmasına neden olur. Ancak Papini,

bilmenin yapmak, gerçek olanın da yararlı olduğunu düşündüğü için pragmatizme dâhil olur. Bu yüzden, yazım tarzı uyumlu ve iş birliği değil, kışkırtıcı ve ölçsüzdür (Colella, 2005, s.189-190).

3. Bir Metot Olarak Pragmatizm

Pragmatik metodu oldukça önemseyen Papini, hukuktan ekonomiye, sosyal ve politik hayattan toplumun yeniden inşasına kadar geniş bir yelpazeyi bu metodolojiyle güncelleyeceğine inanır. Papini'nin bu yaklaşımı, toplumdaki gittikçe kopan ve spekülasyon bir alana dönüşen felsefeyi yeniden toplum ve bireyin sorunlarıyla ilgilenen bir seviyeye çekmek istemesinden kaynaklanır. Benzer bir yaklaşımın *Pierce, James ve Dewey* gibi pragmatistler tarafından Amerika'da gerçekleştirilmeye çalışıldığı bilinmektedir. Ancak Amerika'da mutlak idealizm, Avrupa'daki kadar derin ve keskin bir yapıya sahip olmadığı için pragmatik metot, söz konusu hedefi gerçekleştirme hususunda daha başarılıdır.

Avrupa'nın mutlakçı felsefe geleneğine rağmen pragmatizm, dış dünyanın insani idealler uğruna yeniden düzenlenmesi hususunda spekülasyon söylemlerden eyleme geçişi sağlamaya çalışır. Daha açık bir ifadeyle, İngiltere'de *Schiller* ve İtalya'da *Papini*, pragmatik metodu din, bilim ve sanat gibi alanlara uygulayarak insanın eşyayı değiştirme gücünü göstermeye çabalar. Nitekim bu alanlar, malzemesinin bazıları dış dünyadan alınan insan üretimi ideallerden oluşur. İnsan zihni, tutkuları, amaçları ve eğilimleriyle bu alanlarda değişiklikler yapabilir. Bu yüzden insanlar, tüm güçleriyle din, bilim ve sanatın ideallerini gerçekleştirmeye yoğunlaşmalıdır. Ancak bu idealler gerçekleşirse insanın sınırları görülebilir. Papini, felsefeyi de insanın tutku, amaç ve çıkarlarının bir ürünü kabul eder, ancak felsefe diğer alanlardan daha geniş bir eylem teorisine sahip olduğu için farklılaşır. Bu geniş eylem merkezli tasarlanan felsefe, "pragmatika" olarak adlandırılabilir (Papini, 1907, s.354).

Papini, pragmatika olarak adlandırdığı bu metodu İtalya'daki güncel felsefi problemlere uygulayarak çeşitli eleştiriler getirir. Bu eleştirilerden en önemlileri, mutlak ve değişmez olduğu iddia edilen yaklaşımlara karşı olur. Nitekim ilk dönem pragmatistler (*Peirce, James, Dewey ve Schiller*) de pragmatik metodu mutlakçı düşüncelere ve sonu gelmez metafizik problemlere bir çözüm önermek için kullanmıştır. Gerçekten toplumsal alana bakıldığında pek çok karmaşanın var olduğu, bu kaotik yapının kavramların gelişigüzel kullanımından, gereksiz retorik abartmalardan, süslü ve karmaşık sözcüklerden kurulu nakaratlardan ve "var olmayan problemlerin" gündeme getirilmesinden kaynaklandığı görülür. İtalya'da da fazla olan kavramsal retorik için belli bir çerçeveye oturması ve pratik zeminin merkezde olduğu bir tartışma ikliminin oluşması için pragmatik metodu davet eden Papini, bu metot sayesinde kaotik bir ortama neden olan boş, gereksiz ve yanıltıcı iddiaların bertaraf edileceğini savunur (Colella, 1997, s.127-128). Mutlakçı düşüncelere karşı pratik zemini merkeze alan pragmatik metodun işleyişi, Papini'nin *koridor benzetmesi*yle gayet açık ve anlaşılır bir hâle dönüşür. James, bu benzetmeyi Papini'nin tutum ve yöntemlerinin bir koleksiyonu olarak yorumlar. Nitekim o, koridor benzetmesini şöyle ifade eder:

"Papini, Pragmatizm'i bir otel koridoruna benzetir; bu koridordan yüz kapı açılır ve her biri farklı odalara gider. Bir odada diz çökmüş, inancını yeniden kazanmaya çalışan bir adam görebilirsiniz; başka bir odada ise tüm metafiziği yok etmek isteyen birini; bir diğer odada ise geleceğe ilerlemek için yeni dayanaklar arayan bir araştırmacıyı görebilirsiniz. Ancak koridor herkesindir ve herkes oradan geçmek zorundadır." (James, 1906, s.339).

Bu benzetmeden hareketle, pragmatizmin bazı insanları mistisizme ve ibadete, bazılarını ise ahlaksızlığa sürükleyebileceği söylenebilir. Ancak, yöntemler koleksiyonu olarak pragmatizmin "silahlı bir tarafsızlık" olduğu, hiçbir konuda karar vermediği, sadece belirlenen amaçlara ulaşmak için kişiye araçlar önerdiği vurgulanmalıdır. Sözelimi; dindar bir birey, inancını eylemle ilişkilendirmek için pragmatik metoda başvurabildiği gibi materyalist veya hümanist biri de inançlarını kendi ritüelleriyle uyumlu hâle getirmek için bu metodu kullanabilir. Söz konusu yöntem, gerçekliğin değişkenliğini savunan ahlaksız bireye de, yeni bir ahlak inşa etmek isteyen ahlaklı kişiye de yol gösterebilir (Papini, 1920, s.96-97).

4. İnsan-Tanrı

Pragmatik metodu siyasi karışıklıkları gidermek veya tespit etmek için de kullanan Papini, pragmatizmin sadece bir metot olarak anlaşılmasına karşı çıkar. Ona göre pragmatizm, bir metottan öteye ruhun özgürleşmesine yol açmalıdır. Bu amaçla inançtan harekete geçen filozof, ruhun eşyayla temasının aracısız gerçekleşmesi için yoğun çaba sarf eder. Böylesi bir yaklaşım, yaratıcı bir özne inşa etmek için idealizmin merkeze alındığını gösterir. Eğer idealizm merkeze alınmazsa İtalya'da bireyi ve toplumu pasifleştiren pozitivizm, hâkimiyetini devam ettirebilir. Bu hâkimiyetin nihayete ermesi için inancın iradeye dönüşmesi gerekir. Bu dönüşümü gerçekleştirecek insanları, *İnsan-Tanrı* olarak adlandıran Papini, dünyayı kurtaracak, dönüştürecek ve genişletecek bir felsefe inşa etmeye çalışır. Bu felsefenin inşası için Tanrısal güce sahip bir iradeye ve bu iradeyi gerçekleştirecek insanlara ihtiyaç duyar. Bu anlayış, Papini'nin pragmatik idealizminin özünü oluşturur. Bu özün merkezinde yer alan insan, her şeye hükmetmek istemesine rağmen bunu gerçekleştirecek güce sahip değildir. İnsanın her daim bir şeyleri elde etme arzusu onu harekete ve doyumsuzluğa yöneltmekte, böylece mutsuz bir bireye dönüşmesine neden olmaktadır. Sonsuz arzu ve sonlu güç arasındaki bu çelişik durum, insanı ya arzularını kısmen tatmin etmeye ya da onlardan kaçınmaya iter (Colella, 1997, s.131-132). Ancak Papini, her iki durumda da insanın mutsuz olacağını düşünür. İlkinde insan, yetersizlik duygusunu tatmin etmekten acizdir, ikincisinde de insani varoluştan bir kaçış söz konusudur. Öyleyse insanın çelişik hâlden rasyonel olana geçişi nasıl olacaktır? Papini, bu geçişin arzulanacak bir şey kalmayınca gerçekleşeceğini iddia eder. Daha açık bir ifadeyle, tüm arzuların karşılandığı ve arzulanacak herhangi bir hususun kalmadığı bir özgürlük hâli söz konusu olursa *İnsan-Tanrı* olarak adlandırılan bir pozisyona erişilebilir. İnsanın dünya, dünyanın da insan hâline geldiği bu pozisyon, Kafdağı'nın arkasındaki bir varoluş değildir. Eğer insan, pratik zemini merkeze alarak olduğundan daha aktif bir duruma gelirse ve hayal etmeye devam ederse *İnsan-Tanrı* durumuna yükselebilir. Bu seviyede arzudan soyutlanan, sakin ve barış dolu bir hayat söz konusudur. Bu hayatın en önemli aşamalarından biri de mevcut bilimin yetersiz olduğunu kabul ederek yeni bilinç durumlarını test etmektir (Papini, 1977, s.46-47).

Yeni bilinç durumlarının test edilmesi için ilahi kudret kavramının yeniden tanımlanması gerekir. Papini, ilahi kudret kavramını insanın arzu ve isteklerinin bilinçli bir formata bürünmesi olarak açıklar. Gerçekten insan, Tanrı'nın yerine geçmek istiyorsa bu bilinçliliği gerçekleştirmelidir. Papini, bu sürecin pragmatik metodun ışığıyla aydınlanacağını savunur. İnsan, bu metottan hareketle pragmatik ideallere ulaşmayı amaçlarsa sakin ve mutlu bir yaşamın kıyasına ulaşabilir. Bu yaşamı insan bedenine benzeten Papini, pragmatik idealin gerçekleşmesi hâlinde gerçekliğin insana boyun eğeceğini ve insan tarafından kontrol edileceğini öne sürer. Ona göre, insanda gerçekliğe ve doğaya hükmedecek bir güç bulunur; ancak bu güç sadece pratik zeminde ortaya çıkar (Papini, 1977, s.48). Papini'nin *İnsan-Tanrı düşüncesi*, spekülatif ve hayalperest olsa da James, insanın gizli güçleri iddiasını felsefi açıdan değerli görür. Buna karşın, İtalya'da Peirce'ün pragmatizmini benimseyen Mario Calderoni (1879-1914), James'in inanma iradesiyle Papini'nin *İnsan-Tanrı düşüncesi*ni pragmatizmin sınırları içinde görmez (Colella, 2005, s.194-195). Çünkü ideal olan kusursuz değildir. Sözgelimi sanat, bilim, din ve felsefe gibi alanların idealleri pek çok kusurla yoluna devam eder. Ancak Papini'nin idealler hususunda merkeze aldığı temel konu, onların kusurlu olup olmayışı değil yenilenebilir, değiştirilebilir ve genişletilebilir olmasıdır. Felsefenin idealleri böylesi bir güncellemeyi gerçekleştirecek kapasitede olduğu için insanın yaratıcı gücü ve eylemin dinamikliği merkeze alınrsa hayatın ideale yaklaşması mümkün hâle gelebilir. Böylece, insandan Tanrı'ya geçişte bazı bilgilere ve sınırlı bir güce sahip olan insan, her şeyi bilen ve her şeye gücü yeten ilahi niteliklere ulaşabilir. Bu yolun pragmatik metotla gerçekleştirilebileceği hem Papini hem de James tarafından kabul edilmektedir. Her iki filozof, insana zihinsel ve fiziksel anlamda dayatılan sınırların aşılabilirliğini ve sınırsız bir yapının insan için hayal olmadığını savundukları için *İnsan-Tanrı düşüncesi*ni ulaşılabilir bir hedef olarak kabul ederler (James, 1906, s.340).

Papini'yi *İnsan-Tanrı düşüncesi*ne götüren en önemli yaklaşım, yukarıda da ifade edilen James'in inanma iradesine dair görüşleridir. İnanma iradesinde var olan imkânlar, eylemin merkeze

alınmasını gerekli kıldığından Papini bu görüşü önemser ve benimser. Hatta, inanma iradesinin James'le Papini arasındaki en önemli ayrımı oluşturduğu ileri sürülebilir. Şöyle ki James, mantıksal durumlar yetersiz kaldığında inanma iradesini devreye sokarken (James, 2021, 540) Papini, meseleyi *Pascal'ın kumarbaz argümanı* ekseninde ele alır. James, gerçekliğin değişimini eyleme, eylemin gerçekleşmesini de inanca bağlarken Papini, inancı eylemin nedeni değil, sonucu kabul eder. Bu ayırmadan hareketle, James'in inanma iradesini belli sınırlar içine hapsederek kabul ettiği yerde Papini'nin tüm sınırları yıkarak her eylemi bir inanma iradesiyle ilişkilendirdiği söylenebilir (Papini, 1920, s.144-145). Papini'nin inanma iradesine yüklediği anlam, pragmatik camiada biraz aşırı olarak algılansa da o, James'in canlı ve sınırlı anlamına (James, 2021, 540) ilaveten eylem iradesini de dâhil etmiştir. Böylece, James'te akli tamamlayan bir pozisyonda olan inanç, Papini'de rasyonel veya irrasyonel olmasına bakılmaksızın, eylem alanında aklın yerine ikame edilen bir yapıya dönüşür. Bu dönüşümden dolayı *Giovanni Gullace* gibi düşünürler Papini'yi pragmatist kabul etmez (Colella, 2005, s.196).

SONUÇ

Giovanni Papini'nin felsefi düşünceleri üzerine yapılan bu çalışma, Papini'nin İtalya'daki pragmatizm hareketine yaptığı katkıları ele almıştır. Papini, özellikle Amerikan pragmatizmini İtalyan entelektüel dünyasına tanıtan ve bu felsefi hareketin yayılmasında önemli bir rol oynayan bir düşünür olarak tanınmaktadır. Bu bağlamda, çalışmada Papini'nin pragmatizmi nasıl anladığı, bu felsefi akımı nasıl yorumladığı ve İtalyan bağlamına nasıl uyarladığı ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Schiller'in İngiltere'de gerçekleştirdiği etkiyi İtalya'da gösteren Papini, Hegel'in idealizmi yerine pozitivist mutlakçı yapısına karşı çıkmıştır. 20. yüzyılın başında böylesi bir tepkinin oldukça değerli olduğu vurgulanmalıdır. Papini'nin pragmatizmi benimsemesinin yegâne amacı, pozitivism karşıtlığı değildir. İtalya'da var olan zihinsel durgunluk da Papini'yi pragmatizme yönlendirmiştir. Pragmatizmin pratik bir felsefe olması Papini'nin İtalya'da gerçekleştirmeyi amaçladığı zihinsel hareketliliğe önemli bir katkı sağlamıştır. *Leonardo Dergisi*'nin eleştiriyi merkeze alan ve her daim pratik olanı önceleyen yaklaşımı, pragmatizmin etkisini göstermektedir. O hâlde, Papini'nin eylemi ve hareketi hâkim kılmak için pragmatizme yöneldiği, bu hedefine bir nebze de olsa ulaştığı ileri sürülebilir.

Papini'nin pragmatizmi araçsallaştırarak hedefine ulaşmayı amaç edindiği düşünülmemelidir. Onun pragmatizmi, diğer ilk dönem pragmatizmlerden farklılık arz eder. *Koridor teorisi ve İnsan-Tanrı düşüncesi*, bu farklılığın özgünlüğe dönüştüğünü göstermektedir. Gerçekten pragmatizmin idealist bir çerçeve içinde ele alınması, Papini'nin bir taklitçiden ziyade, yenilikçi olduğunu ortaya koyar. İnsanın tüm arzu ve isteklerini karşılayacak bir potansiyele sahip olduğunu düşünmesi, idealist çerçeveden kopmadığını, bu potansiyelin deneyimden geçerek aktüel hâle geçişine çabalaması pragmatik metodoloji dairesinde kaldığını ima etmektedir.

Bununla birlikte, Papini'nin pragmatizmle olan ilişkisi zamanla değişim göstermiştir. Başlangıçta pragmatizmi büyük bir coşkuyla benimseyen Papini, daha sonraları bu felsefi akımdan uzaklaşarak idealizm ve Hristiyanlık ekseninde yeni bir düşünce yoluna girmiştir. Bu dönüşüm, Papini'nin pragmatizmle olan ilişkisini sınırlandırmış ve onun bu felsefi hareket içindeki etkisini zayıflatmıştır. Ancak bu durum, onun pragmatizm üzerindeki uzun vadeli etkisini tamamen ortadan kaldırmamıştır. Papini'nin bu felsefi akıma yaptığı katkılar, İtalyan felsefesi içinde kalıcı bir iz bırakmıştır.

Extended Abstract

This study focuses on the philosophical and literary thought of Giovanni Papini, specifically examining his contributions to the pragmatism movement. Papini, one of the most influential Italian

Giovanni Papini ve Pragmatizm

intellectuals of the early 20th century, made significant contributions in both literary and philosophical fields. The primary goal of this study is to explore the impact of Papini's ideas on Italian philosophy, his understanding of pragmatism, and the reverberations of this understanding within Italy. By analyzing the central philosophical themes in Papini's writings, the study aims to uncover how his thoughts resonated within the Italian cultural landscape and the role pragmatism played in this context. The main objective of this study is to reveal Giovanni Papini's relationship with pragmatism and the place of this relationship within the Italian philosophical tradition. As one of the first figures to introduce and promote pragmatism within Italian intellectual circles, Papini's role in the dissemination of this movement is scrutinized, alongside an exploration of how his philosophical views evolved over time. Papini encountered American pragmatism and became one of the first to introduce this philosophical trend to Italy. Thus, the study seeks to examine how Papini understood pragmatism, interpreted it, and adapted it to the Italian context. Moreover, the study focuses on Papini's criticisms of the Italian philosophy, which was largely influenced by the Catholic Church, and the impact of these criticisms on the spread of pragmatism. This study analyzes Giovanni Papini's works, particularly his essays published in the *Leonardo* magazine and other philosophical writings, to uncover his relationship with pragmatism. By adopting a qualitative research approach, the study examines the central themes, arguments, and philosophical positions in Papini's texts. Papini's views on pragmatism are evaluated, especially in light of his interactions with American pragmatists like William James and F.C.S. Schiller. Additionally, the study examines how Papini influenced the cultural and philosophical context in Italy and the reflections of these interactions within the Italian intellectual world. The study delves into the key concepts in Papini's writings, their place within the Italian philosophical tradition, and how Papini embraced pragmatism as a philosophical approach. In this context, it investigates how Papini emphasized the practical consequences of pragmatism, his tendency to avoid metaphysical discussions, and how this approach introduced a novel perspective to Italian philosophy. The study concludes that Giovanni Papini's understanding of pragmatism represents a significant turning point in the Italian philosophical tradition. Papini criticized the stagnant nature of Italian philosophy, which had developed under the influence of the Catholic Church, and presented pragmatism as an alternative. This criticism led to Papini adopting pragmatism as a system of thought and promoting it within Italian intellectual circles. Pragmatism gained acceptance in Italy largely due to Papini's efforts in this field. However, it was observed that Papini's views on pragmatism evolved over time, with a growing inclination towards idealism and Catholicism. Papini's pragmatism was perceived as a revolution in the Italian intellectual world, and the focus of this philosophical movement on practical outcomes gained widespread acceptance among Italian intellectuals. However, Papini's shift towards idealism and later towards Christian advocacy limited his relationship with pragmatism and weakened his contributions to this philosophical movement. Despite this, Papini's understanding of pragmatism continued to hold a significant place in Italian philosophy in the long term. The study discusses Giovanni Papini's understanding of pragmatism and its impact on the Italian philosophical and cultural context. In this regard, it examines how Papini interpreted pragmatism as a philosophical movement and how this interpretation resonated within the Italian intellectual world. Additionally, the study explores how Papini's views on pragmatism evolved over time, the impact of his inclination towards idealism and Christianity on his relationship with pragmatism, and how Papini's thoughts influenced Italian intellectual circles. The discussion also includes the contributions and limitations of this influence on Italian philosophy.

KAYNAKÇA

Colella, E. P. (1997). Philosophy in the Piazza: Giovanni Papini's Pragmatism and Italian Politics. *The Journal of Speculative Philosophy*, 2(11), 125-142.

Colella, E. P. (2005). Reflex Action and the Pragmatism of Giovanni Papini. *The Journal of Speculative Philosophy*, 3(19), 187-215.

- De Filippis, M. (1944). Giovanni Papini. *The Modern Language Journal*, 4(28), 352-364.
- Golino, C. L. (1955). Giovanni Papini and American Pragmatism. *Italica*, 1(32), 38-48.
- James, W. (1906). G. Papini and the Pragmatist Movement in Italy. *The Journal of Philosophy, Psychology and Scientific Methods*, 13(3), 337-341.
- James, W. (2021). İnanma İradesi. G. Yaylı (Çev.) *Akademik Hassasiyetler*, 16(8), 537-557.
- Papini, G. (1903). Philosophy in Italy. *The Monist*, 4(13), 553-585.
- Papini, G. (1907). What Pragmatism is Like. *Popular Science Monthly*, (72), 351-358.
- Papini, G. (1920). *Pragmatismo*. Firenze: Woodbridge.
- Papini, G. (1922). *Four and Twenty Minds*. New York: Thomas Y. Crowell Company.
- Papini, G., Baldacci, L., & Nicoletti, G. (1977). *Opere: dal "Leonardo" al futurismo*. Milan: Mondadori.

 SUITDER SDÜ İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ DERGİSİ Sakarya University Journal of Humanities and Social Sciences	
Makale Bilgileri:	
Etik Kurul Kararı:	Etik Kurul Kararından muaftır.
Katılımcı Rızası:	Katılımcı yoktur.
Mali Destek:	Çalışma için herhangi bir kurum ve projeden mali destek alınmamıştır.
Çıkar Çatışması:	Çalışmada kişiler ve kurumlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.
Telif Hakları:	Çalışmada kullanılan görsellerle ilgili telif hakkı sahiplerinden gerekli izinler alınmıştır.
Article Information:	
Ethics Committee Approval:	It is exempt from the Ethics Committee Approval
Informed Consent:	No participants.
Financial Support:	The study received no financial support from any institution or project.
Conflict of Interest:	No conflict of interest.
Copyrights:	The required permissions have been obtained from the copyright holders for the images and photos used in the study.

